

श्रीरस्त्वत्र
श्रीरामकृष्णदासिकृतेः
गीर्वाणसरितः सानुवादः
गुरुमहिमनामा.

प्रथमः प्रवाहः

अस्य प्रकाशकः

अमदावाद-जुनाबीकांटा गजकरणवादीमित्रासी

श्रीमद्रामकृष्णदासिकृतेः साधुः

श्रीरामदासः

पुनर्मुद्रणादयः सर्वेऽधिकार्यः कर्तृभिराः

अमदावाद-वीरमसरोवर उपर धी 'निर्मल' प्री.

प्रेसमां अस्तुभाह ईश्वरार्द्र विवेदीय कान्यु.

संवत् १९८१

प्रत १०००

सन् १९२४

मुख्य भाष्यकत्रयम्

१२०५७

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીગ્રાફી વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૦૫૭ નંબર

પુસ્તકનું નામ રુદ્રમહિમનામ

વિષય ૨૪૪:૪

અથ ગુરુમહિમોપોદ્ઘાતઃ ॥

અસ્તિ વિદિત મિદં વિશેષવિદાં વિદુષાં યદ્
ગુરું મહિત્તા સસારે મનુષ્યસ્ય ચાલભાષા દારભ્ય
સર્વાસ્વવશ્યાસુ દશાસુ વૃત્તિષુ ચ પવૃત્તિપ્રસારિણી
મવત્યપ્રતિહતા ગતિ । આબ્રહ્મસ્તમ્બપર્યન્તસકલવસ્તુનાં
જ્ઞાન તત્તત્તરતમમાધવિજ્ઞાનં સ્વાર્થપરાર્થમાન હેયો-
પાદેયપ્રતિપત્તિ સદસદ્વિવેકઃ સંપદ્યતે ઇતિ । નહિ
કોઽપિ પ્રાણી દૃષ્ટશ્રુત મન્તરા પ્રમવાતિ વ્યવહર્તુ દર્શન
દર્શયિત્રધીન ભવણ ચ વક્ત્રધીનં તત્ર દર્શયિતા વક્તા
ચ ગુરુઃ સ ચ સ્ત્રીપુંઢવસ્યો રન્યતરઃ

વિશેષર વિદ્વાનોને વિદિત છે કે સંસારમા બચપણથી
આરભીને સર્વ અવસ્થાઓ દરેક દશાઓ અને દરેક વૃત્તિ-
ઓમા ધણી પ્રવૃત્તિ વાલી એક સરખી મનુષ્યની ગતિ થાય
છે તે ગુરુના પ્રતાપથી એમ કહેવામા હરકત નથી
બઢાથી તે તૃણ સુધીની વસ્તુઓનુ જ્ઞાન, તેમા ન્યૂ-
નાધિકતાનો અનુભવ, સ્વાર્થ પરાર્થનુ જ્ઞાન, ત્યાજ્ય સ્વી-
કાર્યની સમજણ અને સત્ અસતનો વિવેક એ સર્વ ગુરુ
પાસેથી સંપાદન કરાય છે વળી કોઈ પ્રાણી એવો નહિ
હોય કે જે જાણ્યા સામસ્યા વિના વ્યવહાર કરવા સમર્થ
થઈ શકે જાણવું અને સાંભલવું એ જાણવાનાર તથા જાણ-
નારને અધીન છે તેમા સમજાવનાર અને જાણનાર ગુરુ છે
પછી તે સ્ત્રી મા પુરુષ કોઈ હો

બ્રહ્મણ્યેષ્વરિ વેદાવગમાત્સદ્યથામિશ્વરિક્રિયાસા-
મર્થ્ય તસ્ય વેદવેદાર્થાવગમશ્ચ સર્વશક્તિમતો જ્ઞાનૈક-
સ્વરૂપાદ્ભગવતો નારાયણાત્

ગુરુમહિમસામર્થ્ય વક્તુ કઃ પાર મધિગચ્છેત્
યત ઉક્ત ગુરુગીતાયાં-“શિવે રુદ્રે ગુરુસ્માતા ગુરૌ રુદ્રે
ન કશ્ચન” તથા “ગુરુ બ્રહ્મા ગુરુ વિષ્ણુ ગુરુ દેવો મહે-
શ્વરઃ । ગુરુ રેવ પર બ્રહ્મે” તિ ચ.

एव मन्वानानां साधूनां केषांचिच्छिष्याणा मा-
ग्रहेण तावत् तत्र प्रवृत्तिः । अथ शिष्यशिष्युभावध-
शब्दतया यावच्छक्य सुलभार्थाः शब्दाः प्रयुक्तास्तथा
तदुक्तच्छन्दसि चरमवर्णमासावलोकनकौतुकितस्वा

ભગવાના સ્રષ્ટા બ્રહ્મદેવને પણ સૃષ્ટિ ક્રિયાની અને
વેદ વેદાર્થની સમજણ, સર્વ શક્તિમાન જ્ઞાન સ્વરૂપ ભગ-
વાન શ્રીનારાયણથી મળી છે

એવા ગુરુના મહિમાનો પાર કોણ પામી શકે-ગુરુ
ગીતામા પણ કહ્યું છે કે-“શિવ કોપેતો ગુરુ રક્ષણ કરે પણ
ગુરુ કોપેતો કોઈ રક્ષણ કરી શકે નહિ” તથા “ગુરુ છે તે
‘બ્રહ્મા વિષ્ણુ તથા મહેશ્વર કે બ્રહ્મસ્વરૂપ છે.”

એવી રીતે ગુરુ એક છે તે ઉપર વધારે બ્રહ્મા ધરાવતા
કેટલાક સાધુ વિદ્યાર્થીઓના આગ્રહથી પ્રથમ ગુરુ મહિમામા
પ્રવૃત્તિ કરી તેમા તેઓના શિષ્યુભાવ તરફ બે આવાથી સરસ
શબ્દોના પ્રયોગમા ધ્યાન રાખ્યું છે. જ્યાં આશુ ૭૬ અને

ન્તાનાં સંતોષાય પ્રયતિતં તેન ક્વચિદ્સારસ્વ્યમપિ
પ્રતીયેત તદ્વદ્ભાષાયા અગરિમા પરિહસનીયતા
ચ વિજ્ઞાયેત પરં પ્રિયતમ-મક્તિ-પ્રવાહે ગુરુમહિમનિ
ગૌરવ પ્રેક્ષમાણા પ્રેક્ષાવન્તો ગુણિનઃ ક્ષમાવૃત્તય
ક્ષંત્યન્તે પ્રથમ પ્રયાસસાહસ મેતર્કીય મિતિ ભૂયોભૂય
સમમ્યર્થ, સમર્પ્ય ચૈતચ્છ્રીમન્મૃત્યુક્ષયપાદપદ્મયોર્વિ-
શ્વામ્યતિ

ચિદ્વદ્વશંબદઃ

રામકૃષ્ણશાસ્ત્રી.

અતિમ વર્ણના અનુપ્રાસમા તેઓની ઉત્કૃષ્ટ હોવાને લીધે
તેમની ધ્વજાનુસાર પ્રયત્ન કર્યો છે. એ કારણથી કેઈ ઠેકાણે
સરલતા ન દેખાતી જણાતી ગૌરવ ન જણાય કે ન્યૂનાધિક
માણુમ પડે તો તેની દર યુજર કરી પ્રીતમદાસની ભક્તિ
પ્રવાહ રૂપી શુદ્ધ મહિમામા માન રાખી ક્ષમા શીલગુણી
વિદાનો આ મારા પ્રથમ પ્રયાસ રૂપી સહસને ક્ષમા આપજો
એની આશા છે એટલું કહી આ લઘુ પુસ્તક શ્રીમૃત્યુજયના
ચરણ કમલમા અર્પણ કરી વિશ્રામ કરવામા આવે છે.

૧ આ પ્રીતમદાસ એક સારા કવિ થઈ ગયા છે તેમણે ગુરુ-
ગીતા ઉપરથી યુજવાતિ ગુરુ મહિમા રચ્યો છે. તેની પ્રત જેવી
મઠી તેવી જાપવામા આવી છે

शार्दूलविक्रीडितम्

दोषः साहजिको मनुष्यजनुषो ऽशक्तस्य वाग्विस्तरे
गन्तु भूय इवायताध्वनि पदन्यासे न चित्रं परम् ।
बालाः प्रेक्ष्य हसन्त्यथो सुमनसो रक्षन्ति दत्त्वा शयम्
दोषज्ञा स्तद्वेक्षणीय मिति मे समश्रया प्रार्थना ॥१॥

શ્રીરસ્ત્રવ ગુરુમહિમા.

સાક્ષી.

અભિવન્દે પ્રથમં ગુરું યેન જ્ઞાન મદાયે ।

ગોવિન્દ મર્ગાં જ્ઞાનતોઽક્રાધિમતિ રતોઽપાયિ ॥ ૧ ॥

લોકત્રયમારં ગુરું ગોવિન્દં ત મત્તેમ ।

આદૌ મધ્યેઽન્તે સ્થિતં ગુરુરૂપં હરિ મેમ ॥ ૨ ॥

મોતીદામષ્ટાન્દઃ

સદા હરિસાધુગુરૂન્ પ્રણમામિ ।

યદોયં નામ નિરન્તર મૈષિ ॥ ૧ ॥

પ્રથમ નમું ગુરુ દેવને જેણે આપ્યું જ્ઞાન,
જ્ઞાને ગોવિંદ બોલ્યા ટલ્યું દેહ અભિમાન. ૧
તત્ત્વ સાર ત્રિલોકમાં ગુરુ ગોવિંદ સરૂપ,
આદિ અત મધ્ય એહ છે હરિગુરુ સંત સ્વરૂપ. ૨

હરિગુરુ સંત સદા પદ સેવું,
જેનું નિત્ય નામ નિરંતર લેવું. ૧

ગુરં નનુ ગોવિન્દકવ મયેહિ ।
 તયોશ્ચ મિદાં હૃદયે ન નિષેહિ ॥ ૨ ॥
 ગુરુઃ કિલ ગોવિન્દતોઽધિક-૯વ ।
 યદુચ્ચરિતં પરમાર્થદ મેવ ॥ ૩ ॥
 જગદ્ ગોવિન્દેન સૃષ્ટ મિદન્તુ ।
 અથોદ્ધરતે ગુરુ રાશુ ચિદન્તુ ॥ ૪ ॥
 તયાવિધ ૯વ દયાનિધિ રસ્તિ ।
 ગુરુઃ સ્વ મવેત્ય પરં પરિપાતિ ॥ ૫ ॥
 ગુરો જ્ઞાન માપ શુકર્ષિ રૂપાંશુ ।
 ભવામ્બુધિ મેન મતારી દાશુ ॥ ૬ ॥

ગુરુ ગોવિન્દ એક રૂપ બાણ,
 રખે બિન્ન ભાવ રૂઢેમા આણ. ૨
 ગુરુ ગોવિન્દ થકી છે અધિક;
 જેની પરમાર્થ કારણ શીખ. ૩
 ગોવિન્દના સરળતા થકયા ભવબાળ,
 ગુરુ તેની સુદ્ધિ કરે તત્કાળ. ૪
 એવા ગુરુ પૂરણ પ્રેમ દયાળ,
 પોતાનો બાણી કરે પ્રતિપાળ. ૫
 ગુરુ તણું જ્ઞાન શ્રુતિ શુકદેવ,
 સંધાર અશુદ્ધ તરો તતખેવ. ૬

अथर्वि नारद आप मुखाय ।
 गुरुं क्षणतः कपटं स जिगाथ ॥ ७ ॥
 गुरुं विना कोपि न पार मुपैति ।
 तथा गिरिजापति रप्यति नौति ॥ ८ ॥
 विधिप्रमुखा गुरुं मिष्टमुक्षन्ति ।
 न तन्महिमानं मपुण्या विदन्ति ॥ ९ ॥
 गुरुज्ञानं हृदि यो न दधाति ।
 गुरुद्रोही न कृतघ्न उदेति ॥ १० ॥
 गुरुं यः स्वेन समानं मरैति ।
 यम स्तं वैतरणीषु निहन्ति ॥ ११ ॥

भक्त्या गुरुं नारदने मुष्ण राशी,
 तो टाणी तत्क्षणं क्षणं चोराशी. ७
 गुरुं विना कोपं न पारि पार,
 जेना मुष्ण आयें उभा त्रिपुरार. ८
 विरिधि व्यास पडे गुरुं धष्ट;
 न लब्धे महिमा प्राणी पापीष्ट. ९
 तेने गुरुं द्रोही कृतघ्नी कहीये;
 जेणे गुरुं ज्ञान धर्मुं नहि क्षुधये. १०
 गुरुने आप भराभर लब्धे;
 तेने लभइत वैतरणीमां ताये. ११

કપૂયો યો ગુરુ મુદ્ગુરતેઽસ્ય ।
 મુલ્હે યમ ઉત્પૂર્યતેઽજ્ઞ મુદ્સ્ય ॥ ૧૨ ॥
 ગુરો રિદ્ધ સેવાસુ વિઘ્નીકરોતિ ।
 હરિ સ્તં ચક્રગતૌ નિદધાતિ ॥ ૧૩ ॥
 ગુરો રપવાદં 'ય એવ ભૃગોતિ ।
 યમાઃ શ્રવણેઽસ્ય ત્રણુઃ સિશ્ચન્તિ ॥ ૧૪ ॥
 ગુરો શ્રવણે ન શિરો નિદધાતિ ।
 રિપું જગદીશં ઇત સ્ત મત્રૈતિ ॥ ૧૫ ॥
 જડો ગુરુતલ્પગતિ-યૌ ભવતિ ।
 વદ ત્રિણુ લોકેષુ ક એન મવતિ ॥ ૧૬ ॥

ગુરુને ગાળ કાઢે ને કપૂત;
 તેનું મુખ શૂને ભરે જમદ્ગ. ૧૨
 ગુરુની સેવામાં ચૂક પડાવે,
 તેને હરિ ચક્રની ધારે ચઢાવે. ૧૩
 ગુરુની નિદા મુલ્હે નિરધાર;
 સિંહુ ગાળી રેડે શ્રવણ મોઝાર. ૧૪
 ગુરુને ચરણે નમાવે ન રીશ,
 તેને શત્રુ રૂપે ગણે જમદીશ. ૧૫
 ગુરુની શેઠે ને પગ ધારે,
 તેને ત્રણ લોકમાં ઠાણ ઉગારે. ૧૬

જનો ગુરુમર્યાદિતો ન ભવેશુ ।
 ધરણ્યેઽ નમ્યુનિ રાક્ષસકોઽસ્તુ ॥ ૧૭ ॥
 વિના ગુરુ મુખ્ય મુલ્હોઽર્ધ રિવાસ્તિ ।
 તદાસ્થ-વિલોકેઽતિપાપ મુપૈતિ ॥ ૧૮ ॥
 જનો રહિતો ગુરુનાઽટતિ મૂષુ ।
 મૃતોઽવતત્યવનો દ્વિજફેષુ ॥ ૧૯ ॥
 તથા ગુરુગીતાસુ શૂલ્યમિવક્તિ ।
 સ ચાર્થઃ શ્રુત્યાગમેઽ ભિવ્યનક્તિ ॥ ૨૦ ॥
 ગુરુ બ્રહ્મવોધવપુ મુવનેષુ ।
 તદીયે ચેતસિ તત્ત્વ મમીષુ ॥ ૨૧ ॥

ગુરુ મર્યાદા ન રાખે કોઈ;
 તે તો નર રણુમા રાક્ષસ હોઈ. ૧૭
 ગુરુ વિના આકળ જેવો સાપ;
 જેનું મુખ દીઠે ચડે બહુ પાપ ૧૮
 ગુરુ વિના નગરો ફેરે જન જેહ;
 મુલા પછી ઘેર અવતરે તેહ. ૧૯
 એનું ગુરુ ગીતામાં કહે શિવરાજ;
 જેને વેદશાસ્ત્ર નિરંતર ગાવ. ૨૦
 ગુરુ બ્રહ્મ કેવળ જ્ઞાન સ્વરૂપ;
 જેને ફેરે આત્મ તત્ત્વ અનૂપ. ૨૧

૧ મમીષુ મુવનેષુ મધ્યે

યદા તત્ત્વમસ્યાદિજા ધી રુદેતિ ।

અત્વળદ માનન્દ મઘઘ્ન યુપૈતિ ॥ ૨૨ ॥

ગુરુ વિનિહન્તિ ભવોત્થમયાનિ ।

તથા સાંસારિરુદુઃસ્વમયાનિ ॥ ૨૩ ॥

ય ઈદૃશગુરુ મર્ચયેત સમેમ ।

સચા ક્રીયતે ભુવનેશ મવેમ ॥ ૨૪ ॥

ગુરો શ્રવણોદક માચામતીહ ।

કૃતાસ્થિલતીર્થવિધિં ત મિવાહ ॥ ૨૫ ॥

મનાદ યો ગુરુદક્ષ મયાસિ ।

કૃતં તેન યજ્ઞાદિ સ પ્રતિપત્તિ ॥ ૨૬ ॥

તત્ત્વમસિમા	અ ખ ડ	આન હ,	
ત્રિગુણાતીત	ટાળે	ભવ ફ હ	૨૨
શુદ્ધ	ભવસાગરના	ભય ટાલે,	
તેના	ખીજા સ સારના	હ ખ ખાલે	૨૩
એવા	શુદ્ધ પ્રેમે કરી	જે પૂજે,	
તેના	ઘટમા ભુવનેશ્વર	સૂજે.	૨૪
શુદ્ધનું	ચરણોદક	પ્રેમે પીધું,	
તેણે	ત્રિલોકનું	તીરથ કીધું.	૨૫
પાવે	પરસાદ શુદ્ધનો	પ્રીતે,	
તેણે	જન્મ કર્યા બહુ	લક્ષ નિત્યે.	૨૬

ગુરું પ્રેમપૂર્વક માતાંવયતિ ।
 ચતુર્દશ લે કા નયં પ્રીણયતિ ॥ ૨૭ ॥
 ગુરું ચ પ્રદક્ષિણયા પ્રણમેત્સ ।
 શ્રમેણ વિના ડલિલસિદ્ધિ મયેત ॥ ૨૮ ॥
 વિદિત્વૈવં ગુરુ શરણ મગામ ।
 નિવારય નાથ જનુ મૃતિનામ ॥ ૨૯ ॥
 મહાદુઃસ્વ માપ મહં પ્રતિ જન્મ ।
 અપાસ્ય તદર્પય દેવ સુન્નર્મ ॥ ૩૦ ॥
 વ્યથા મહ મત્યગમં મહામ્રાજ ।
 ગ્રહીતુ હસ્ત મિદાની માજ ॥ ૩૧ ॥

ગુરુને પ્રીતે સુતોષ પમાડયા;
 તેણે બાણે ચાહે લોક જમાડયા. ૨૭
 ગુરુને પ્રકંભા કરી લાગે પાય;
 તેને સૌ સાધન સેજે થાય ૨૮
 એવા ગુરુ બાણીને આબો શરણ;
 નિવારે નાથ જનમ ને મરણ. ૨૯
 ધરી દેહ પામ્યો મહા મહા હુ ખ;
 હવે હરિ આપે અવિચળ સુખ. ૩૦
 પિડાયો પાર વિના મહારાજ;
 હવે હરિ બાંહે શ્રદ્ધાની લાજ. ૩૧

મદીય યથા પરાધ મવૈષિ ।
 તરામિ કથં ભવસિન્ધુપયાંસિ ॥ ૩૨ ॥
 યદા જનની નિજવાલં હન્તિ ।
 તદાન્યઃ કો વદ તં પરિપાતિ ॥ ૩૩ ॥
 ત્વદીયં ચિરદ્ મભયપદ મસ્તિ ।
 પરઃ શરણાપ્ત મતો ન હિનસ્તિ ॥ ૩૪ ॥
 ન નશ્યતિ તે ગુણમાનૈઃ કર્મ ।
 તદા કિં ત્વશ્ચરણાર્ચન-મર્મ ॥ ૩૫ ॥
 તપો ન રવે રુદ્યે યદિ યાતિ ।
 કથં જનતાઽર્ક મુદેતુ મિચ્છતિ ॥ ૩૬ ॥

જોશો અપરાધ અમારા ઇશ;
 ત્યારે કોઈ કાળે હું કેમ તરીશ. ૩૨
 જ્યારે નિજ માતા બાળકને મારે;
 ત્યારે તેને બીજુ તે કોણ ઉગારે. ૩૩
 અભયપદ બિરૂદ તમારૂં હોય,
 આવે શરણુ તેને હ્રવે ન કોય. ૩૪
 તમે શુણુ ગાનથી પાપ ન નાસે,
 ત્યારે કોણ ચરણુ તમારા ઉપાસે. ૩૫
 રવિ જો ઉગે રહે અધકાર,
 ત્યારે તેને શીદ ઇન્દ્રે સંસાર. ૩૬

યદામૃતપાને ન રોગોઽપૈતિ ।
 સુધામહિમાઽસ્તિ તદા કતમોઽતિ ॥ ૩૭ ॥
 યદેચ્છાં કલ્પતરુ ન પિપત્તિ ।
 સુરદ્રુમતાં નુ કથં સ વિભત્તિ ॥ ૩૮ ॥
 ન ગંગાસ્નાનેન દુરિત મપૈતિ ।
 તદમ્બુમતાપોઽપરો ન ચક્રાસ્તિ ॥ ૩૯ ॥
 અયો મણિસ્પર્શનતો નહિ હેમ ।
 કથં તં સ્વર્ણમણિ નુ વદેમ ॥ ૪૦ ॥
 શૃગાલઃ સિંહગૃહેઽશ્ચુધિતો ન ।
 તદા સિંહશરણગતેઽપિ ફલં ન ॥ ૪૧ ॥

અમૃતને પીધે જો રોગ ન જાય;
 ત્યારે શો અમૃતનો મહિમાય. ૩૭
 સુરતરૂ 'સેવે ન જાગે જૂખ;
 ત્યારે તેને કાણુ કહે સુર વૃક્ષ. ૩૮
 ગંગાજી નહાયે ન જાયે પાપ;
 ત્યારે શો તીરથનો પ્રનાપ. ૩૯
 ન પારસ પથે લોહ હોય હેમ;
 ત્યારે તેને પારસ કહિએ કેમ. ૪૦
 સિંહ શરણુ જાણુક જૂખ ન જાય;
 ત્યારે સિંહ શરણુ જાયે શું થાય. ૪૧

અબોધ રામસ્મૃતિ ને નિહન્તિ ।
 સ્મરેદ્ભગવન્તં નુ કશ્ચ વદેતિ ॥ ૪૨ ॥
 યદા દસ્યવઃ ક્રોધકામાદયોઽવ ।
 તદા તવ નાથ પ્રભાવઃ કુત્ર ॥ ૪૩ ॥
 યદા પત્યુ રસ્તિ ન પુંસ્ત્વ મમુષ્ય ।
 વપુઃ સ્ત્રી દર્શયતીહ વિભૂષ્ય ॥ ૪૪ ॥
 સતી સ્ત્રી સ્વામિવિભૂષૈવાસ્તિ
 મહારાજ વેત્સીતિ કોઽપિ ન જ્ઞાસ્તિ ॥ ૪૫ ॥
 યદીયો દાસોઽનુભવતિ વ્યથાદિ ।
 પ્રભો સ્તસ્ય નશ્યતિ વૈ પ્રમુતાદિ ॥ ૪૬ ॥

રામ નામ હીધે દળે ન અજ્ઞાન;
 ત્યારે કાણ કહેશે ભક્ત ભગવાન. ૪૨
 કામ કે ધ લોભ લુંટે જ્યારે ચેર;
 ત્યારે શું નાથ તમારું જોર. ૪૩
 ધણીમાં જ્યારે ન મળે હંગ;
 તેની પ્રીયા ફરે ઉઘાડે અંમ. ૪૪
 પતિવ્રતા નારી પડિને લાજ,
 જુઓ મનમાંહિ તમે મહારાજ. ૪૫
 પીઠા પામે દાસ પ્રભુને ખોદ;
 અમે પર કાળ અલાવે ચોદ. ૪૬

અનેહા પ્રત્યૂહતે ભજનેષુ ।
 દ્વિયઃ પદમેવ વિભો તવ શૈષુ ॥ ૪૭ ॥
 પ્રદેહિ સ્વભક્તિમહાપદ માત્રુ ।
 ભવેન્નૃપતા હૃદયસ્થલભૂષુ ॥ ૪૮ ॥
 સ્થિરીકુરુ રક્ષિતયા તવ નામ ।
 યતો નઃ કાર્ય મપીક મવેમ ॥ ૪૯ ॥
 યદા હરિરક્ષણ મઙ્ગિષુ ભાતિ ।
 તદાઙ્ગપુરં દસ્યવો ન વિશન્તિ ॥ ૫૦ ॥
 પ્રભો હૃદિ મે વત્સપસીહ ચદૈવ ।
 અવિદ્યા નંદ્યતિ તત્ક્ષણ ષ્વ ॥ ૫૧ ॥

પ્રભુનું ભજન કરે તે પીડાય;
 તેનો તમને બટો છે જદુરાય. ૪૭
 આપો નિજ ભક્તિ સંગ ઉમરાવ;
 રૂટે ખેડું ઉજડ ફેર વસાવ. ૪૮
 બેસારોને બેરખ નામ તમારું;
 તેણે કરી કારજ થાય અમારું. ૪૯
 ત્યારે ફરી નગર ન હુંટે કોમ;
 અત્યારે રખવાળું હરિનું હોમ. ૫૦
 આવી કરો પ્રભુ કહિયામા વાસ;
 ત્યારે સહુ થાય અવિદ્યા નાશ. ૫૧

પ્રકાશય સત્તાં નિજાં જગદીશ ।
 વિરોચય રામરત્નસ્વનિ મીશ ॥ ૫૨ ॥
 પ્રભો દીનતાં મમ દૂરીકરોતુ ।
 મૃદીત્વા હસ્ત મજસં પાતુ ॥ ૫૩ ॥
 સમાહૃયાઽઽસય ચાન્તિક એવ ।
 કિમર્થે તાપયસે મુવિ દેવ ॥ ૫૪ ॥
 મથે ભ્રમયે રઘુના કિમિતીશ ।
 કૃપાલો દેશ્વભયં પદ મીશ ॥ ૫૫ ॥
 પલાયનતોપિ કરં તવ નાથ ।
 મૃદીતં નૈવ જહામિ વદાથ ॥ ૫૬ ॥

વરતાવેાને એક તમારી આણુ; ૫૨
 ઉઘાડોને રામરતનની આણુ.
 દીનપણું દૂર કરે જડનાથ; ૫૩
 હવે હરિ હેતે કરી ઓઝો હાથ.
 બાલાવી પાસે બેસાડે આપ; ૫૪
 પમાડો શીઠ હવે પરિતાપ.
 ભમાવેા શીઠ હવે ભગવાન; ૫૫
 દયા કરી દીડે અભયપદ દાન.
 ન કે નહિ છુટો ત્રિભુવન નાથ; ૫૬
 ન મુંકું ક્યામ તમારો હાથ.

ત્વયા વિશ્લેષ્ટ મરિઃ પ્રયતેત ।
 ન સદ્ગં તેઽય મથાઽપિ ત્યજેત ॥ ૫૭ ॥
 નિવારય માયાં રામ નરેશ ।
 યયા ક્લિશ્યામિ પ્રતિક્ષણ મીશ ॥ ૫૮ ॥
 નિબોધયતે સતતં સદસચ્ચ ।
 તથા કઠિનં તદકર્મ મહચ્ચ ॥ ૫૯ ॥
 હરૌ ચ ગુરૌ સતિ યાન્તરયેત ।
 પ્રનો વિષયૈ રતિ સા ગર્ધયેત ॥ ૬૦ ॥

વિશેષકમ્

પ્રમુઃ સપ્તાર્ધિજ્વલાચમનેષુ ।
 વિચદ્ યસ્ય ગોષ્પદવ દ્વમનેષુ ॥ ૬૧ ॥

બેરી મેઘ બિંદુ બરાબર હોય;
 તમારો સંગ ન ઝુકું તોય. ૫૭
 માયાને વારો તમે રામ રાય;
 નથી ઝુને જંપવા દેતી જરાય. ૫૮
 કહે છે સાંધા વાધા બહુ જોર;
 એવું એવું કાર્યું કામ કઠોર. ૫૯
 હરિશુદ્ધ સંતમા અંતર પાડે;
 જીવને લાલચ લોભ દેખાડે. ૬૦
 સાગર સાત તે અંબલી નીર;
 ગોપદ ભૂમિ ગગન સમીર. ૬૧

તથા શૂન્ય મપ્પતિ ધૂર્ણ મિવાત્તિ ।
 સ્વયં યો મૃત્યુ મમૃત્યુ મવૈતિ ॥ ૬૨ ॥
 વિજેતા તાં સ મહાબલવાન્તુ ।
 સશૌર્યો ધર્મધુરીણોઽચલોનુ ॥ ૬૩ ॥
 વિભોઽર્થયતે કશ્ચના પેન્તુ મદ્ધિ ।
 હતીદં દેવ કદાપિ ન વિદ્ધિ ॥ ૬૪ ॥
 ન મુક્તિં સિદ્ધિં મૃદ્ધિં સુખં મુક્તિમ્ ।
 ન યાચે યોગ મિદ્ધિં ન ચ યુક્તિમ્ । ૬૫ ॥
 ન મિસે છત્રયુત નૃપતિત્વમ્ ।
 ન કામય દન્દ્રપદે સ્વમમત્ત્વમ્ ॥ ૬૬ ॥

શૂન્યમાં ધુરણ દેખે સેથ,
 મૃત્યુ તેને અમૃતનું ફળ હોય. ૬૨
 એને કોઈ જાને મહા શુરવીર;
 હોય નહિ ધર્મ ધુરધર ધીર. ૬૩
 જાણે કમ માત્રશે મારી પાસ;
 એનું રખે રાખતા શ્રી અવિનાશ. ૬૪
 રિદ્ધિ સિદ્ધિ મારે ન જોઈએ મુક્તિ,
 ન માણું જોય સિદ્ધિની ભુક્તિ. ૬૫
 ન માણુ શીરછત્ર સમ રાજ;
 દંન્દ્ર તણા આસનનું શું કામ. ૬૬

મમેચ્છા નાજ શિવાદિપદસ્ય ।
 ન લિપ્તા ગોલોકવૈકુણ્ઠકસ્ય ॥ ૬૭ ॥
 ત્વદીયપદામ્બુજં રજ યવ ।
 શિરસ્યાધેહિ કૃપાં કુરુ દેવ ॥ ૬૮ ॥
 કિમપ્યભિલ્ષ્યામિ વસ્તિતરણ ।
 વિધેહિ નિજાક્ષિ પુરોઽયવિપન્ન ॥ ૬૯ ॥
 પ્રેમભક્તિસત્સન્ન મિચ્છામિ તે હિ ।
 યશો ગાર્તુ તુ પુનર્જન્મ દોહૈ ॥ ૭૦ ॥
 મમેચ્છા હરિપદપદ્મરજોઽન્ન ।
 શિરસ્યારોહતુ નાશાઽન્યન્ન ॥ ૭૧ ॥

હંબધુ નહિ અન્નપદ કે ટેલાસ,
 ન માથું ગોલોક વૈકુઠ વાસ. ૬૭
 પદરજ એક અઢારું શીય;
 તમારી મેહર માથા તો અધીય ૬૮
 હંબધુ નહી અન્ન ચદારથ કાંઈ;
 રાખો નીચ ચરણ કમળની છાંઈ. ૬૯
 માથું પ્રેમ ભક્તિ સતસંગ સાર;
 મારે જશ ગાવા માથું અવતાર. ૭૦
 માથું હરિપદરજ ચઢે મુજ શીય;
 એ માથું પ્રણુ મુને હો ખાશીય. ૭૧

ન બાધેત માં ભવ एष कदापि ।

इतोऽध्यास्य नाम वसाम्यघलोपि ॥ ७२ ॥

समुद्धरते पतितां स्तव नाम ।

गता स्तेन कोटीजनाः प्रियधाम ॥ ७३ ॥

सत्यं नाम विभोश्च तत्, मत्पुरुषाश्चिन्तन्ति ।

प्रियतम आह प्रेम તો, दर्શય તદિહ સદેતિ ॥ ૭૪ ॥

गायति पठति शृणोति वाऽजस्र ध्यायति नाम ।

વક્તિ પ્રિયતમ ેદશં, સ્ત્રીનૃષુ ન ત મુપમામ ॥ ૭૫ ॥

रामकृष्ण नाम प्रियं, शिवं हृदि सदाधाय ।

માનુષ જનુષોઽનુત્તમં, ફલ માપ્સ્યસિ સુસુઘાય ॥૭૬॥

નહે નહિ કોઈ મને સંસાર;
રહું નીજ નામ તણે આધાર. ૭૨
પ્રીતમ પતિત ઉદ્ધારણુ નામ;
તર્યા કાઈ કોટી પામ્યા નીજ ધામ ૭૩

સાખી.

સત્ય નામ પ્રભુ તણું, સત્ય સંત પુરૂષ વિચાર;
કહે પ્રીતમ શુધ બાવશું, હીજે નિત્ય દેહાર. ૭૪
ગાય રીખે ને સાબળે, ધરે નિરંતર ધ્યાન,
કહે પ્રીતમ નરનારમા, નથી કો તેજ સમાન. ૭૫
રામ કૃષ્ણને પ્રિય સદાશિવ તેનું મન ધ્યાન,
ધરી સફલ કર જન્મને જો સાઈ સુખ માન. ૭૬

—સમાપ્ત—

હવે પછી આ ગીર્વાણુ સરિતના પ્રવાહો
 સહેલાઈથી સંસ્કૃત ભાષા બાબત ઇચ્છનારને સ
 જથ્થુ પડે તેવી સરલ સંસ્કૃત ભાષામાં રચાએ
 રસમય શબ્દોથી જડ જમક સાથે ગોઠવાયેલા '
 મત સૂચોધ આપનાર સુન્દર ગદ્ય પદ્ય-વૃત્ત ગર
 ગાયન ગજલ કુમરી રમુજી કાવ્ય રામવિજય ના
 હંસોલ્લીસ વિગેરે પ્રગટ થશે આ સગ્રહ પૌરાણ
 હરદાસ ઉપદેશક ગાયક, અને ભજન કરના
 તથા વિદ્યાર્થીઓને ઘણો ઉપયોગી થશે.

આના પ્રવાહની કીમત ઘણે ભાગે આઠ આ-
 નાથી વધશે નહિ, પ્રથમથી ખસે નકલના ગ્રાહકને
 પચાસ ટકા કમીશન મલશે

વિશેષ-બીજા પ્રવાહમાં ભાવાનુવાદ સાથે છપાશે તે
 ૧ અનેક વૃત્તમાં દેવની સ્તુતિઓ

૨ ગરબામાં દેવીની સ્તુતિ, છપનીયાનું વર્ણ
 પોતાનો પરિભ્રામ

૩ સંસાર તરવાનો ઉપદેશ (વૈદેહિ વનમાં
 વલ્લે એ દયમાં)

૪ તૃષ્ણાનું સ્વરૂપ અને તેનાથી થતી હાની (કુ
 મરી દેહનું વર્ણન (કુમરી)

૬ જીવ મનને ઉપદેશ (ગજલો)

૭ સંસારની અસારતા (મહાકાવ્ય)

૮ મધવર્જિત ઉપદેશ અને મધથી થતી હાની (કુ
 મરી દેહનું વર્ણન).—

પ્રકાશક અમર શ્રીનગર સંસ્કૃત પાઠશાળા.

